

Letnja vsak četrtak
in valja s poštno
trod in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
ga cele leta K 4.—
in pol leta „ 2.—
in četrt leta „ 1.—

Letočnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroske
ulice št. 6. List se
pošilja do odpovedi.

Politični kateh. in
gospodarski listi do-
birajo list brez po-
sredne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Poznamo tudi do-
bo v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Notkopist se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za označila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 51.

V Mariboru, dne 18. decembra 1902.

Tečaj XXXVI.

„Proč od Gradca!“

Ne vemo, koliko let že kličemo spodnje-
štajerski Slovenci »Proč od Gradca!« V pri-
jateljskih družbah, v katerih se politizira, na
političnih zborovanjih, v spodnještajerskih
slovenskih listih, povsodi se sliši klic »Proč
od Gradca!«

Kaj hočemo s tem klicem izraziti?
»Štajerci« pripoveduje svojim lahkovernim
čitateljem, da se hočemo ločiti popolnoma
od Štajerske ter priklopiti Kranjski. Čeravno
to ni res, mu vendar mnogi verjamejo. Drugi
menijo, da hočemo postati popolnoma samo-
stalni na Spodnjem Štajerskem ter docela ne-
odvisni od Gradca; da dobimo svojega na-
mestnika, svoj deželni zbor itd. Tudi to je
krivo naziranje, a vendar se nahajajo ljudje,
ki mislijo kaj takega ali jedakega.

Kdo je kriv, da so nekateri velevažni
politični pojmi med spodnještajerskim ljud-
stvom tako nejasni? Slovenski časniki si
lahko umijemo roke, ker nismo nič krivi.
Nam se itak rado očita, da preveč storimo
na svojo roko. Kjer so zdrave razmere v
politiki, je tako očitano, da časniki postop-
ajo samovlastno, vsega uvaževanja vredno.
Pri nas pa niso zdrave razmere. Drugod
delajo državni in deželni poslanci politiko,
časniki pa jih podpirajo ter pridobivajo pri-
stašev njihovim nazorom. Pri nas pa je na-
robe. Časniki morajo poslance večinoma le
rivati in suvati naprej, da sploh kaj storijo,
in da se ogrejejo za kako idejo.

Zakaj pa vlada na Spodnjem Štajerskem
taka nezadovoljnost s celotno našo spodnje-

štajersko politiko? Slovenci dobro vemo,
kaj nam manjka, kaj nam je treba zahte-
vati, a nimamo nikogar, ki bi načrtoma,
z železno doslednostjo naše zahteve vsaj
skušal obistiniti. Kakor ponočne lučice
nad mokrotnimi travniki, prikazujejo se in
izginevajo naše politične zahteve, a Slovenci
stojimo naokrog s prekrižanimi rokami ter jih
opazujemo. To je sicer najbolj udobna poli-
tika, a našim razmeram ni prikladna. Ako
bi naši časniki čakali na poslance, da nji-
hove misli in načrte razkladajo čitateljem,
potem bi morali mnogokrat prazni iziti.

Tako je tudi s klicem »Proč od Gradca!«
Naši voditelji še sploh niso ničesar storili,
da se uveljavi naša zahteva »Proč od Gradca!«
Še več! Niti tega niso storili, da bi dali
klicu »Proč od Gradca!« sploh kak konkreten
izraz! Namreč, da bi rekli, mi zahtevamo
na pr. ločitev deželnega šolskega sveta, lo-
čitev kmetijske družbe in razširjanje druž-
benih pravic itd. Letos ob času deželno-
zbornih volitev se je izdal oklic na volilce.
Tam se slika s svetlimi barvami vse sov-
raštvo Nemcev proti nam, a nazadnje, ko
bi bilo treba krepko zaklicati »Proč od
Gradca!« ter povedati, kaj s tem klicem
zahtevamo, pa hodi volivni oklic okoli te
zahteve, kakor mačka okoli vroče kaše.

V zadevi »Proč od Gradca!« treba je
tudi med nami Slovenci večje jasnosti. Ali
je ta klic samo izraz naše nevolje proti
nemškemu ravnanju z nami, dobro, potem
se naj to jasno pove in potem tudi poslan-
cem glede njihovega mirnega zadržanja
nimamo ničesar očitati. Ali pa je ta klic

več, kakor izraz nevolje proti nemskim
krivicam, — potem pa je treba tudi to
jasno povedati pred ljudstvom, mu podati
načrt za uresničenje ločitve od Gradca
ter storiti vse, da se načrt tudi uresniči.

Nam pomeni »Proč od Gradca!« več
nego izraz nevolje. Nič ni na Sp. Štajerskem
bolj potrebno nego narodnostni mir. Tega
pa ne bomo dosegli, dokler ne postanemo
na Spodnjem Štajerskem sami svoji gospo-
darji. Kako se naj to doseže, dolžnost o
tem premišljevali in za to delati imajo
predvsem naši poslanci. Če pa kdo svoje
dolžnosti ne pozna, treba ga je poklicati na
odgovor. Nehajmo z mevžastim postopanjem,
začnimo z odločno delavnostjo po premi-
šljenem načrtu! Zadnji čas je!

Kar smo zapisali, — med nami Štajerci
je treba vedno povedati, skozi kakšna očala
se naj pogledajo te ali one besede — ni
izraz klerikalizma, ne liberalizma, ampak
izraz brezobzirne, radikalne politike. In v
tej, tako se tolažimo, še dosedaj živimo [v
bratski slogi. Složno torej naprej!

Državni zbor.

Dunaj, 16. decembra 1902.

Državni dohodki za l. 1903.

1. Zemljiški davek je proračunjen na
54,000,000 K; 2. Hišni davek je proračunjen
na 75,206,250 K; 3. 5% davek od zneska,
katerega bi imela plačevati poslopja, ki so
davka prosta 6,954,000 K; 4. Dozdajšnji pri-

Listek.

Stari sodnik.

Hrvaški spisal D. Trstenjak. — Posloven. B. Flegerič.

Sedi sodnik v sodišču, pred njim je od-
prta knjiga, a v roki čislo. Brada mu je se-
gala do pasa, a čurak*) ogolodan. Deset let
je minolo, kar se nikdo ni tožil in pred njega
prišel, pa on živi tiho in mirno, moli Boga
in njemu se klanja, uči se iz modrih knjig,
kakor da je svetnik a ne sodnik.

Tako mi začne pripovedovati neki večer
stari Bošnjak Kerim, pa nadaljuje: »Kukavno
(siromaško) mu je življenje, rekli bi današnji
ljudje, toda pravično, mirno in zadovoljno.
Kadar te pogleda, kakor da te greje blago
solnce, a kadar ti njega gledaš, vsa se ti
duša ogreje. Saj veš tudi sam, kaka je mi-
lina gledati in poslušati dobre ljudi. Solnce
nagne na počitek, a sodnik iz sodišča pokupi
hlebec kruha, stisne ga pod pazduho in ide
domov. Prišedši pred ulična vrata, potrka in
javi se sodnica, zvesta žena njegova. »Kdo
je božji?«

»Jaz sem, sreča moja«, odgovori sodnik.
Stara vrata se odpro, a žena ugledava

hlebec, pogleda drugo bolj živo v oči pa začne
vsa v brigi: »Odkod imaš hlebec?«

»Kupil sem ga, duša moja. Tu imaš.«

»Ga nisi li vzel za mito?«

»Zaslужil sem dragost moja, zaslužil sem
ga posteno!«

»Naj bo blagoslovljen! Hajdi, hajdi, drug
moj, da večerjava!«

Večerjala sta suhi hlebci sladko in mirno.
Tako so jima tekli mirni in srečni dnevi,
toda nekoč je volk zaklal nekemu človeku
vola težaka. Rekli so mu, naj toži volka, a
revez hup, cup, pa pred sodnika.

»Kaj hočeš, ti črno?« vpraša sodnik.

Človek mu je vse povedal, kako je bilo,
a on napiše pismo, pokliče slugo, da je od-
nese v sumo, a tožitelju odgovori: »Čakaj,
dete moje!«

Sluga vrže v sumo poziv in zakriči:
»Suma, pošlji volka pred sod, ker je užalil
revez!«

Vračajoč se sluga v sodišče, ogleda se,
in volk ide neprestano za njim. Pride volk
v sodišče, a sodnik presodi: »Pojdi, volk, s
tem dobrim človekom, vzemi jarem na svoj
vrat in zameni vola, katerega si zaklal.«

Volk posluša pravičnega sodnika na tem
pravičnem potu, pa začne orati z volom
kakor z bratom svojim. Tolika je sila v
sodnijski pravdi!

Šel je Turek v Meko, v sveto mesto in
na tem potu mu je pala mošnja denarja v
morje. Odide v sodišče, da se toži, a sodnik
zapove morju, in ono izvrže mošnjo.

Od one dobe začel se je svet tožariti.
Pride človek k sodniku in ga poprosi, da mu
najde izgubljeni denar, toda sodnik reče
tožno:

»Ne morem ti pomoči, sinko! Imam jaz
drugo ženo, katera mi govori: Sodi, ukradi
in prinesi! Obsodil sem jaz po njeni pameti
ter zavalil sebi in tebi kamen v torbo.«

Od one dobe niso bili obsojenci zado-
voljni ni z najpravičnejšo sodbo.

Sodnik se loči od žene, skesa se zbog
grehov svojih, a na smrtni postelji reče pri-
jateljem: »Dobro delo so najlepša molitev.«

Končal pa je svoje življenje s to-le arab-
sko prislovico: »Bolje je en dan pravično
soditi, nego šestdeset dni Boga moliti. To
povejte deci svoji.«

Mihčeva tajnost.

Poslovenil Starološki.

»Tako«, je dejal župan neke male vasi
občinskemu slugi, »tukaj je naznanilo. Jutri
okolu petih popoldne se peljejo milostljivi
škof skozi našo vas. Vse hiše morajo biti

*) Čurak — s krznom vbrobljena in podstavljena
suknja.

dobninski in dohodninski davek 100.000 K; 5. Splošni pridobninski davek 35.300.000 K; 6. Pridobninski davek od krošnjarjev in potovalnih pridobnin 280.000 K; 7. Pridobninski davek od podjetij, katera morajo polagati javni račun 51.534.000 K; 8. Rentni davek 8.300.000 K; 9. Osební dohodninski davek 49.275.000 K; 10. Obdačenje višjih službinih plač 1.887.000 K; 11. Pridobitine od davčnih eksekucij 2.001.500 K; 12. Zamudne pristojbine 1.093.700 K; Skupaj 285.932.050 K. — Zemljiškega davka, ki znaša za Avstrijo 54.000.000 K, plača Štajerska 3.440.000 K, Spodnja Avstrija 6.550.000 K, Zgornja Avstrija 3.990.000 K, Kranjska 960.000 K, Koroška 1.040.000 K, Solnograško (Salzburg) 520.000 K, Češka 16.590.000 K, Moravska 8.080.000 K, Šlezija 1.210.000 K, Galicija 7.880.000 K, Bukovina 775.000 K i. t. d. — Na Štajersko pride: Hišnega razrednega in hišnega najemninskega davka 3.590.000 K, 5% davka od zneska obdačenja prostih hiš 256.000 K, pridobninskega davka 1.456.000 K, pridobninskega davka od krošnjarstva in potujoče obrti 19.000 K, obrtnega davka od podjetij, katera morajo polagati javni račun 3.100.000 K, rentnega davka 406.000 K, osebnega dohodninskega davka 2.300.000 K, od službinih plač 58.000 K, pristojbine za davčne eksekucije 128.000 K, zamudne obresti od zaostalih davkov 36.200 K. — Vsi direktni davki znašajo: Za Štajersko 14.789.200 K, za Spodnjo Avstrijo 103.726.000 K, za Zgornjo Avstrijo 9.586.300 K, za Solnograško 2.291.300 K, za Koroško 3.488.400 K, za Kranjsko 3.404.900 K, za Trst 5.403.200 K, za Istrijo 1.601.250 K, za Goriško 1.471.900 K, za Tirol 6.358.000 K, za Predarlberg 1.081.000 K, za Češko 69.547.200 K, za Moravsko 25.446.000 K, za Šlezijo 6.233.100 K, za Galicijo 26.773.700 K, za Bukovino 3.121.100 K, za Dalmacijo 1.609.600 K.

Posredni davki: Dohodki od carine so proračunjeni na 105.499.000 K; zavžitninski davek od žganja, vina, piva, mesa, sladkorja in petroleja 323.415.050 K; od soli se bo dobilo 46.092.000 K; od duhana (tobaka) 223.292.200 K; od kolekov in raznih pristojbin 146.900.000 K; od (novega) davka za železnične vožne liste 15.254.000 K; od loterije 30.041.000 K; raznoterosti 3.078.900 K; vsi neposredni davki znašajo 788.053.150 K.

Stroški za naravnino zavžitnega davka znašajo 55.422.050 K. Isti stroški: za pridelovanje soli 9.188.000 K; pri duhanu 49.854.000 K; pri kolekih in drugih pristojbinah 3.762.830 K; pri davku od vozninskih

kart 4.000 K; pri loteriji 18.291.000 K; pri drugih upravah 424.800 K; vsi upravni stroški pri posrednih davkih znašajo 136.966.680 K. Dohodki od posrednih davkov 788.053.150 K. Čisti preostanek 651.106.470 K.

Nujna predloga

poslanca Žičkar in tovarišev glede bede v občini Sevnica ter Dobje, politični okraj Brežice.

1. Okoli 140 posestnikov občine Sevnica so bili zelo oškodovani po uimah. V spomladi so imeli veliko škodo vsled mraza, po leti vsled toče. Pridelali so komaj eno tretjino prejšnjih let. Škoda se je uradno cenila in leži dotični akt pri c. kr. okr. glavarstvu v Brežicah. — Izdatna in nujna pomoč od države je potrebna, posebno zato, da si morejo težko oškodovani preskrbeti semena za pomladno setev. — Podpisani predlagajo: Visoka zbornica naj sklene: C. kr. vlada se pozivlje, da dovoli ubogim posestnikom občine Sevnica iz zaklada zoper bedo zadostno svoto za nakup živčja in semena za setev. Dunaj, dne 2. dec. 1902. — Žičkar in 20 tovarišev.

2. Prebivalci občine Dobje so bili v teku tega leta trikrat po vremenskih neizgadah hudo poškodovani.

Že v spomladi letošnjega leta, ko je sadno drevje poginjalo mladike in razvijalo cvetje ter obetalo mnogo sadu, mu ni prizanesla uima. Vsled padlega snega, kateri je povzročil hudo zimo, so bile ugonobljene vse mladike in pokončano cvetje.

Pa ta škoda ni se še prenašala. A 22. julija je zdrobila toča vse pridelke po njivah in vinogradih ter oklestila drevje po gozdih. — Škoda se je cenila na 12.000 K. Po tej toči je bilo poškodovanih 62 kmetov, kateri imajo na svojih posestvih vknjiženih 55.760 K.

Nesreča pa je hotela, da je bilo 89 kmetov še v tretje in sicer z najhujšo uimo prizadetih. Dne 25. in 26. sept. t. l. je padla strašno huda slana, katera je vzela takorekoč zadnji grizljaj kruha. Vse te slane niso mogli dozoreti poljski pridelki, ki se do tistihmal še niso pospravili. Škoda se je cenila 16.220 K. Drogovi poškodovanih pa znašajo 81.590 K.

Vsled teh poškodb mora mnogo kmetov že zdaj kupovati živež, oziroma si ga jemati na up. Niso v stanu, plačevati davke in obresti, da ne bi delali novih dolgov. Otroci obiskujejo šolo na pol nagi, morajo trpeti lakoto cel dan, katera se jim bere na njihovih bledih licih in so zadržani v svoji rasti.

Podpisani predlagajo torej: Visoka zbornica sklene: C. kr. vlada se pozivlje, prebivalcem v občini Dobje, ki so bili po mrazu in toči poškodovani, se ima iz državnih sredstev dovoliti posebna podpora.

Na Dunaju, dne 10. dec. 1902. — Žičkar in 19 tovarišev.

Vinska klavzula

Vsem vinorejcem je znano, koliko škodo dela pri nas laško vino, katero se po tako nizki carini uvaža v naše dežele. Približuje se čas, da se ima trgovinska pogodba z Italijo zopet ponoviti. Naši vinorejci, pa tudi državni zbor, so soglasno zahtevali od vlade, naj odpove to za nas tako škodljivo in krivično pogodbo. Naša vlada je vedno molčala. Na brezštevilne interpelacije ni dal trgovinski minister baron Call nobenega odgovora. Dne 15. decembra t. l., je pa laški minister

Prinetti v državnem zboru v Rimu povedal, da mu avstrijska vlada do zdaj v tem oziru še ni nič naznanila. Trdil je, da se avstrijska vlada ne bo mogla braniti, da se še dalje uvaža laško vino v Avstriji po tej ceni, kakor do zdaj.

Zato je v seji dne 16. decembra t. l. dalmatinski poslanec Bianchini prosil zborničnega predsednika, naj opozori ministra za poljedelstvo barona Giovanellija in ministra za trgovino barona Call-a, da vendar enkrat odgovorita na brezštevilne interpelacije v tej zadevi in naj varujeta avstrijske vinorejce, zlasti one v Dalmaciji, katerih mnogi so že ugonobljeni vsled te nesrečne «vinske klavzule». Poslanci raznih strank so glasno odobravalí besede Bianchinija. Trgovinski minister Call ga je poslušal nekaj časa, potem pa odšel, kakor bi ga cela stvar prav nič ne brigala.

Vgiblje se vedno, kaj je vzrok, da naša vlada vedno molči, čeravno vinorejci glasno vpijejo. Vzrok vtegne biti ta-le: Avstro-ogerska, Nemčija in Laška so ponovile zopet poprejšnjo medsebojno zvezo. Najbrž je pa Laška zahtevala, da pristopi k tej zvezi z Avstrijo le pod tem pogojem, če sme še na dalje v Avstrijo pošiljati svoje vino, kakor ga je pošiljala do zdaj. Naša vlada je najbrž sprejela ta pogoj; a zdaj se boji, to zbornici naznaniti. A prej ali slej homo zvedeli resnico.

Krošnjarstvo

Nova postava za krošnjarje se kuje že 14 dni — a do danes — 16. decembra — ni še končana. Krščanski socialci so jo zahtevali — v obrtnem odseku se je tudi v njihovem smislu sklenilo; a v zbornici se je spremenila tako, da je danes krščansko-socialni poslanec Aksman tožil, da bojo krošnjarji imeli v prihodnje še več pravic, kakor do zdaj. Ne bo jim treba plačevati koleka za obrtne knjizice, smeli bojo svojo robo ne le samo nositi, ampak še celo voziti po svetu. Krščansko-socialna stranka je hotela krošnjarstvo skoraj čisto odpraviti, da bi si opomogli obrtniki in trgovci; doseglo se je pa nasprotno. Veliko pravic pridobijo krošnjarji osobito po prizadevanju katoliško-slovenskih poslancev iz Kranjskega. Vprašenje je se vé, bo-li gospodska zbornica pritrdila sklepom poslanske zbornice. Kis in očali se pa ne bojo več smeli prodajati po krošnjarijih.

Češko-nemška sprava

Čehi izdelujejo pravno pogodbo z Nemci, da odgovorijo na ponudbo, katero so njim Nemci poslali. V kratkem se razglasijo pogoji Čehov, pod katerimi bi se dali pomiriti.

kolikor mogoče lepo okinčane. To moraš še danes ljudem naznaniti! Tukaj imaš pismo!

Bilo je to nekega jako vročega popoldne, ko je dobil naš Miha, tako je bilo temu ubošku ime, dotični ukaz. Miha je bil strašno utrujen in zaspan, posebno zato, ker je prejšno noč malo dalje v gostilni sedel; prišel je jako zgodaj domov, namreč ob štirih zjutraj. In zdaj bi naj v tej vročini okoli letal! Ne, tako neumen Miha ni! Njegova premetena glavica že iztuhta sredstvo, kako si bo pomagal. — V bližini je stanovala ženica, katero so imenovali »Jezičljiva Jera«, in k njej se je napotil Miha.

»Jojmine, da te zopet enkrat vidim! Dober dan, Miha!« kliče mu ženica nasproti. »Pojdiva v sobo, zunaj je neznosno vroče, se bodeva kaj pogovorila! Kaj pa prineseš novega?«

»Jaz? prinesem? Novega ne prinesem nič! Pogledati sem hotel samo malo k tebi, ker sem šel slučajno mimo. Pridem ravno od župana. Prišlo je namreč neko jako važno in tajno naročilo, o katerem mi je pa strog molk zapovedan.«

»Beži no! — Kaj praviš? — Tako važno in tajno! — Kaj pa je?«

»Moram še molčati«, de odločno Miha.

»Seveda, seveda je tajno, da ne smejo drugi ljudje zvedeti, pa meni že lahko za-

upaš. Saj veš, da sva si bila vedno dobra. — Na, tu imaš kruh, odreži, kolikor se ti ljubi!«

»Hvala lepa, Jera! Vendar ne morem povedati, prevelika tajnost je.«

»No, bodi no pameten! Čakaj, prinesem ti še mošta, da se nekoliko okrepčaš!«

Kmalu je stal majhen vrč mošta pred Mihcem.

»Tedaž važno poročilo ste dobili, in tajno se mora biti«, prične ženica zopet pogovor.

»Glej, pa meni že lahko zaupaš! Saj me poznaš!«

»Naj bo, povedal ti bom, Jera, pa da ne boš o tem okoli govorila.«

»Glej ga no, jaz da bi okoli pravila! Nobena živa duša ne bo zvedla od mene! Ali sem že kedaj kako tajnost izdala?«

»No, tega ravno ne, to jaz samo tako pravim. Na, beri sama pismo!«

Jera prebere.

»Jemnasta, je li mogoče, naš milostljivi škof pridejo! To je skoro neverjetno!«

»Vse bi moralo biti jutri okinčano, pa kako naj ljudje to storiijo, ker ničesar o tem ne vedo. Kako jim pa naj jaz to povem, ker je tajnost?«

Miha shrani med tem pismo, zahvali se za kruh in mošt ter odide.

Zadaj za Jerino hišo je bil majhen gozd.

Tja se je napotil Miha ter je stegnil v senci po mahu svoje ude. V tem je opazoval Jerino koč. Kmalu je videl, da je Jera zaklenila svojo koč ter brzih korakov odšla k sosedinji in prijateljici, Kovačevi Lenki. Ko je to videl, se je sladko nasmehnil, zaprl oči ter začel dremati.

Kmalu je tudi Lenka zvedela to veliko tajnost. Jera ji je zabičevala, da pač tega ne bo nikjer pravila. Seveda se je Jera kmalu poslovila, da raznese naprej svojo tajnost. Tudi Kovačeva Lenka se je podala v vas k sosedom, da pove tajnost, katero je izvedela od Jere.

Kake pol ure je ležal Miha v senu ter smrčal, ko ga zbudi krik otrok. Vpraša jih, kaj da tukaj delajo. »Po smrečje smo prišli«, mu odgovore, »da okinčamo hiše«. Zakaj, tega jih Miha ni vprašal, saj je že tako dobro vedel. Mirno se je obrnil na drugo stran ter smrčal dalje.

Drugi dan se je peljal milostljivi škof skozi vas ter bil presenečen, tako krasno so bile hiše okinčane. Zahvalil se je županu za tako lep sprejem. Seveda je bil tudi naš Miha od župana pohvaljen, ker je ljudi tako dobro obvestil.

Če je Miha Jeri še večkrat razodel jednake tajnosti, tega nam zgodovina ne pove.

Proračun za l. 1903.

Ko se je sešel državni zbor 18. oktobra 1903, je vlada predložila proračun za prihodnje leto. Ker se je pa zbornica radi češke obstrukcije ne more pečati z državnim proračunom, se bo 18. t. m. zbornica odgodila in bo vlada s pomočjo znanega § 14 uveljavila proračun za prvo četrtletje 1903.

Politični ogled.

Novi deželni glavarji. Uradna »Wiener Zeitung« je prinesla cesarjevo imenovanje novih deželnih glavarjev in njih namestnikov v vseh onih deželah, kjer so se letošnje jesen izvršile deželnozborske volitve, in sicer so postali za Štajersko: deželni glavar grof Edmund Attems, njegov namestnik dr. Fran Jurtela, deželni poslanec in odvetnik v Ptuj. Za Koroško: deželni glavar: tajni svetnik in deželni poslanec Zeno grof Goëss, njegov namestnik deželni poslanec dr. pl. Metnitz. Za Nižje Avstrijsko: deželni maršal prošt Frigdean Schmolz, njegov namestnik pa dež. poslanec Strohbach. Za Gorenjo Avstrijsko: deželni glavar: dr. Alfred Ebenhoch, njegov namestnik deželni poslanec Emil vitez Dierzer pl. Traunthal. Za Solnograško: deželni glavar: dr. Albert Schuhmacher, njegov namestnik stolni kapitulat Al. Winkler. Za Predarelsko: deželni glavar: Ad. Rhomberg, njegov namestnik dr. Jos. Peer. Za Moravsko: deželni glavar: grof Vetter v. d. Lilie, njegov namestnik dr. Žáček. Za Šlezijo: deželni glavar: tajni svetnik Henrich grof Larisch-Münch, njegov namestnik kardinal breslavski Jurij Kopp.

Vsi deželni zbori razven kranjskega, kateri zaradi obstrukcije ne more delovati, so sklicani s posebnim cesarskim odlokom na kratka zasedanja. Štajerski deželni zbor je sklican na 29. decembra. Kakor pričujemo v predstoječi notici, je imenovan namestnikom deželnega glavarja g. dr. Fran Jurtela. Nemška ljudska stranka po svojih časnikih razglasa, da se je trudila, naj bi ne bil imenovan nobeden slovenskih poslancev glavarjevim namestnikom. Svojega sovraštva proti Slovincem torej ne more nikjer zatajiti. Dr. Jurtela je že bil enkrat deželnega glavarja namestnik, a je to čast odložil, na kar je bil njegovim naslednikom imenovan dr. Josip Sernec.

Presvitli cesar ne pojde letos, kakor navadno, o božičnih praznikih v Valsee k svoji hčerki nadvojvodinji Valeriji, ampak ostane na Dunaju. Od zadnje bolezni, trganje po udih, je cesar sicer že ozdravel, vendar mora sedaj bolj ko prej paziti na svoje zdravje.

Avstrija in Rusija. Te dni pride, kakor se poroča, na Dunaj ruski minister za zunanje zadeve grof Lambsdorff ter se bo z našimi državniki posvetoval, kakor se misli, o nemirih v Macedoniji. Pisali smo že, da slovanske kristjane v Macedoniji Turki kruto tlačijo. Rusija in Avstrija hočeta skupno postopati, da se vrne red v Macedoniji in ohrani mir na Balkanu.

Slovaki se ne dajo zatreti. Slovaki na Ogrskem, v vsakem oziru tlačeni, se bodo vendar gospodarsko ohranili. Snujejo si mnogo društev in okoli madjarskih mest mnogoštevilna konsumna društva. Banka »Tatra« posreduje denarne pošiljke iz Amerike v Evropo. Slovak v Ameriki nikdar ne pozabi domovine. Po »Tatri« pride vsako leto 10 milijonov kron med Slovake. Denarni zavodi slovaški v sami nitranski županiji imajo letnega prometa 24 milijonov kron. Slovaki se torej rešujejo ravno tako, kakor Slovenci. Tak narod ne bo propadel. Prej bo konec Madjar embera.

Rusini v Galiciji. Ni lepo, a res je, da Poljaki v Galiciji skoro ravno tako zapostavljajo ruski narod, kakor Nemci na Štajerskem Slovence. Rusini so imeli vsled tega zadnje dni shod, na katerem so zahte-

vali, da se poljščina izloči iz rusinskih šol ter da se Poljakom zabrani naseljevanje med Rusini. Zahtevali so nadalje upravno delitev v Galiciji v poljski in rusinski del. Iste zahteve, kakor jih stavimo štajerski Slovenci!

V Nemčiji so sprejeli nov carinski cenik, ki bo posebno škodljiv našim avstrijskim poljedelcem. Nemčija bo sedaj odpovedala trgovinsko zvezo z drugimi državami ter skrbela, da jo sklene na podlagi novega cenika. Državni poslanci in vlada bodo morali skrbeti, da se varujejo koristi poljedelcev.

Vojska v Venezueli. V Venezueli, zvezni državi severne Južne Amerike, je že dve leti trajala notranja vojska med dvema strankama. V tem boju se je poškodovalo in uničilo tudi nemškim in angleškim naseljencem premoženje, kakor pravijo, v znatni množini. Toda sedanjí predsednik zvezne države Castro ni hotel obljubiti nobene odškodnine. Vsled tega je odplulo nemško in angleško brodovje proti Venezueli ter v pristanišču La Guaira potopilo vse venezuelske vojne ladje. Predsednik Castro je postal sedaj baže mehkejši in je pripravljen se pogajati.

Razne politične novice. Knežinja Hohenberg, soproga prestolonaslednika nadvojvoda Franca Ferdinanda, bo baže zopet povišana v dostojanstvu in sicer tako, da bo uvrščena takoj za princezinjami cesarske hiše. — Za gospodsko zbornico je imenovanih 26 novih članov, toda med njimi ni nobenega Jugoslavana. Med drugimi so imenovani škof v Budejovicah dr. Riha, bivši trgovinski minister baron Dipauli, bivši pravosodni minister Ruber in drugi. — Deželni zbor istrski je sklican v Pulj, ker so se v Poreču, kjer je bilo zadnji čas zasedanje, pobalinski vedli proti slovenskim in hrvaškim poslancem. — Naš štajerski namestnik grof Clary je postal častni doktor prava na graški univerzi. Clary pa doktor — marsikateri se smeji. Pravi razlog je, da so nemško-nacionalni profesorji hoteli povišati s tem svojega pristaša na namestniškem stolu. — Španska je dobila novo ministerstvo. Sestavil ga je konservativec Silvela. Španski kralj je očital prejšnji liberalni vladi, da je zanemarila narodno obrambo, mornarico in javna dela. — Zveznim predsednikom ljudovlade Švica je imenovan Deucher, podpredsednikom pa Comtesse. — Ruski in nemški cesar nameravata prihodnje leto priti v Rim na obiske.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Naše slovensko pevsko društvo) je priredilo, kakor smo naznanili, dne 8. t. m. v prostorih gosp. Frana Sršena pevski večer, ki je bil dobro obiskan. Posetili so nas tudi gostje iz ormoškega okraja.

Vodja pevskega društva, gospod Fran Zacherl, je v svojem poklicu neumorno delaven mož. Kot organist ljutomerske župne cerkve goji skrbno ljudsko cerkveno petje, o kojega lepoti so se ptujci že opetovano laškavo izražali. G. Zacherl se tudi trudi, da bi po možnosti ustregel cerkvenim odredbam. Da se sploh more misliti na umetno cerkveno petje, je bila neizogibna potreba, ustanoviti pevsko društvo. Vkljub mnogim težkočam in zaprekam, vkljub vsemu nasprotstvu od nekaternikov, se je društvo ustanovilo ter uspešno delovalo v dosego svojega smotra. Ob raznih cerkvenih slovesnostih se je že pokazal sad Zacherlovega truda, kot precej dozorel. Zlasti je društvo počastilo sv. Cecilijo, zaščitnico cerkvenega petja in godbe, z izbrano lepim cerkvenim petjem ob njenem godu.

Dasi ima društvo mnogo truda s cerkvenim petjem, vendarle ne zanemarija narodnega in umetnega cerkvenega petja, kakor je pokazal ta pevski večer. Mlado društvo je

tokrat stopilo prvič v javnost, in smelo trdimo, da je rešilo svojo nalogo častno. Z neznatnimi izjemami so bile vse točke bogatega vspeha dobro prednašane, nekatere celo izvrstno.

Za uvod je izvabila klavirju milodoneče akorde gospa Marija Sršen. Pred vsem sta se odlikovali gospici Repičevi s svojimi očarujočimi samospeli. Ljubko je odmeval Elzin glas v Volaričevem samospelu »Oj rožmarin«, s klavirjem jo je spremljala sestra Irma. Prijazno je božal ušesa poslušalcev krepki bariton cezanjevskega nadučitelja, g. Frana Schneider. Gospica Leonida Herzog je graciozno spremljala s klavirjem gospico Irmo Repič, ki je divno prednašala Volaričev samospel »Pogled v nedolžno oko«. Na vsestransko željo se je morala ponoviti ta točka. Tudi moški, ženski in mešani zbori so se odlikovali po preciznem prednašanju vseh umotvorov. Pelo se je vseskozi nepričakovano dobro.

Vse nam pa tudi ni ugajalo. V Laharnarjevem »Vencu narodnih pesmi« bi po mnenju odličnih gostov vsekakor lahko ostala neka »narodna«. Povdarjalo se je že čisto, da ni vse lepo, da ni vse »za salon«, kar je narodno. Še neprijetneje nas je vznemirila saljivi prizor »Ubožec« s svojimi neduhovitimi duhovitostmi, ki je po nesreči zlezal v vspeh.

G. Zacherl, ki je v začetku v prisrčnih besedah pozdravil vse došle goste, nam je za sklep povedal najzanimivejše o zastopanih skladateljih ter nam v stenskih slikah predstavil umetnike, katerih duševne proizvode smo slišali. Bili so zastopani naši domači skladatelji: F. S. Vilhar, naš rojak Vekoslav Vaupotič iz Mote, Volarič, dr. G. Ipavec, Avg. Leban, dr. G. Krek in Iv. Laharnar.

Vodju pevskega zbora, gosp. Zacherlu, iz srca čestitamo na tem izrednem vspehu, zahvaljujemo se mu iskreno za trud, ter želimo, da bi pevsko društvo pod pokroviteljstvom sv. Cecilije in pod razumnim vodstvom g. Frana Zacherla vedno lepše napredovalo ter nam priredilo še več tako prijetnih večerov! Milodoneča slovenska pesem naj združuje pod svojimi lagano se zibajočimi krili vse ljutomerske Slovence, četudi v javnosti različnega mnenja!

Iz Ivanjec. (Naša pošta.) Na dopis »Slov. Gosp.« z dne 4. dec. t. l. št. 49 glede nemškega poštnega pečata v Ivanjih, dati smo primorani sledeče pojasniti:

Ni naša krivda, da imamo v Ivanjih nemški poštni pečat, temveč krivda zadane c. kr. poštne ravnateljstvo v Gradcu. Trikrat so že vložile c. kr. poštnemu uradu v Ivanjih podrejene občine in sicer: Ivanji, Stavešinci in Ivanjševci (občina Negova je nemškutarska), potem krajni šolski svet, župnijski urad in bralno društvo v Negovi prošnjo za dvojezični poštni pečat pri c. kr. poštnem uradu v Ivanjih. Še-le tretji prošnji je c. kr. poštno ravnateljstvo v toliko ugodilo, da dobimo novi poštni pečat tedaj, ko se sedanjí obrabi. No, potem bomo še pač dolgo čakali, ker nemške črke se navadno ne obrabijo rade. Od naše zahteve pa ne bomo odjenjali, temveč moledovali, dokler se nam ne ugodí. Če smejo pri drugih poštah biti dvojezični pečati, zakaj pa bi ravno pri naši ne.

Da bi pa mi hoteli to zadevo res prespati, prosimo, da prihodnje tako slabo o nas ne mislite, kajti če se nam stavijo povsod zapreke in bi si sami ne delali poguma, potem bi morali res kmalu obupati. Pa pomagaj nam Bog in sreča junaska!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Naši štajerski poslanci. Iz Dunaja se nam poroča, da je imela tudi »Slovanska zveza« že posvetovanje zaradi pravih